

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/138/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116203490
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8116203490.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Elišky Wagshalovej v spore žalobkyne: T. H., A.. XX. XX. XXX, W. A. H. XXX/X, F. A. Q., Š. E. X., v konaní zastúpená JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom vo Svidníku, ul. Sov. hrdinov 163/66, proti žalovanému: Všeobecná úverová banka, a.s., Mlynské nivy 1, Bratislava 829 90, IČO: 31320155, v konaní zastúpená advokátskou kanceláriou, ČERNEJOVÁ & HRBEK, s.r.o., so sídlom Kýčerského 7, 811 05 Bratislava, IČO: 36857513, o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 3.641,09 Eur, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 29.05.2018, č. k. 10C/57/2016-194, takto jednohlasne

rozhodol:

I. Mení rozsudok tak, že žalovaný je povinný vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 3 641,09 Eur s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 3 641,09 Eur od 22. 03. 2016 do zaplatenia v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a v prevyšujúcej zamietavej časti rozsudok potvrdzuje.

II. Žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:

„I. Žalobu z a m i e t a .

II. Žalovaný má vo vzťahu k žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ktorých výške súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku“.

2. V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol, že žalobkyňa svojou žalobou podanou na súde dňa 22. 02. 2016 žiadala, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 3 641,09 Eur titulom bezdôvodného obohatenia spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 3 641,09 Eur odo dňa nasledujúceho po doručení žaloby žalovanému do zaplatenia a nahradí trovy konania. Žalobkyňa súdu predložila listinné dôkazy, a to zmluvu o poskytnutí účelovej pôžičky zo dňa 19. 05. 2005, výpoveď zmluvy zo dňa 28. 11. 2012, výpis z pôžičkovej karty Quatro z 24. 11. 2015 a prehlásenie Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS zo dňa 04. 01. 2016. Žalobu odôvodnila tým, že žiadosťou zo dňa 19. 05. 2005 požiadala žalovaného o vydanie kreditnej platobnej karty Quatro s úverovým rámcom 30 000 Sk a pevnou mesačnou splátkou 1 000 Sk. Žalovaný jej žiadosť dňa 01. 07. 2005 potvrdil a schválil jej úverový rámec vo výške 18 000 Sk so štandardnou mesačnou splátkou vo výške 600 Sk pod číslom zmluvy XXXXXXX. Listom zo dňa 28. 11. 2012 žalovaný vypovedal zmluvu o vydaní a používaní kreditnej platobnej karty Quatro. Žalobkyňa uviedla, že predmetná zmluva je

zmluvou spotrebiteľskou, ktorá mala obsahovať náležitosti podľa § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, platného a účinného v čase uzatvorenia úverovej zmluvy. Konkrétne podľa § 4 ods. 2 citovaného zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí mala obsahovať: sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov (§ 4 ods. 2 písm. a) citovaného zákona), ročnú percentuálnu mieru nákladov; ak nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov (§ 4 ods. 2 písm. g) citovaného zákona). Keďže spotrebiteľská zmluva vyššie uvedené náležitosti neobsahuje, žalobkyňa označila úverovú zmluvu ako bezúročnú a bez poplatkov. Vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný vzniesol námietku premlčania uplatneného nároku, súd predtým ako sa začal zaoberať samotným nárokom na vydanie bezdôvodného obohatenia skúmal, či nárok žalobkyne nie je premlčaný. Pokiaľ žalobkyňa tvrdila, že sa o bezdôvodnom obohatení dozvedela od združenia, tomuto tvrdeniu s prihliadnutím na ust. § 2 zákona č. 1/1993 Z. z., resp., § 15 zákona č. 400/2015 Z. z. nemožno priznať právnu relevanciu. O prípadných dôvodoch, prečo je zmluva bezúročná a bez poplatkov vzhľadom na nevyvrátiteľnú právnu domnienku znalosti právnych predpisov, mala žalobkyňa podľa ust. § 2 zákona č. 1/1993 Z. z. vedomosť už pri podpise zmluvy o úvere (ak by tomu venovala náležitú pozornosť, hoci neskôr aj o niekoľko rokov, najneskôr však tri roky pred podaním žaloby). Rovnako mala vedomosť už pri podpise úverovej zmluvy o tom, kto je veriteľom zo zmluvy a o tom komu a kedy jednotlivé splátky úveru spláca. Žalobkyňa od združenia získala iba informácie o zákonných ustanoveniach a o rozhodnutiach súdov (uvedené v prehlásení), čo však nemožno stotožniť s dozvedením sa rozhodujúcich skutkových okolností pre účely zistenia vzniku bezdôvodného obohatenia, ktoré nosiče skutkových okolností sama mala k dispozícii v podobe zmluvy a potom každou zaplatenou splátkou. V tejto súvislosti súd poukázal aj na samotné prehlásenie združenia, v ktorom sa uvádza, že žalobkyňa vyhladala združenie v máji 2015, tzn., že mala vedomosť o skutkových okolnostiach (zrejme aj predtým) a samotné oboznámenie s právnym posúdením nemalo vplyv na subjektívnu lehotu. Na základe týchto skutočností súd skonštatoval, že subjektívna lehota na vydanie prípadného bezdôvodného obohatenia začala plynúť zaplatením príslušnej splátky úveru nad rámec zákonom ustanovenej povinnosti a pretože žalobkyňa poslednú splátku úveru zaplatila dňa 22. 11. 2012, subjektívna dvojročná premlčacia doba na vydanie bezdôvodného obohatenia uplynula najneskôr dňa 23. 11. 2014. Keďže žaloba bola podaná na súde 22. 02. 2016, stalo sa tak po márnom uplynutí premlčacej doby. Súd vyhodnotil ako dôvodnú námietku premlčania pre uplynutie subjektívnej premlčacej doby, a preto posudzovanie dĺžky objektívnej premlčacej doby a ani samotného nároku už nebolo právne relevantné napriek vyjadrenému právnemu názoru súdu druhej inštancie, ktoré sa týkalo len 10-ročnej objektívnej premlčacej doby pri úmyselnom bezdôvodnom obohatení. Zároveň zosumarizoval rôzne rozhodnutia súdov týkajúcich sa plynutia subjektívnej premlčacej doby. Na záver uviedol, že z dôvodu premlčania uplatneného nároku súd žalobu zamietol. Výrok o trovách konania odôvodnil ust. § 255 ods. 1, 2, § 262 ods. 1, 2 CSP s tým, že úspešnému žalovanému vznikol nárok na náhradu trov konania voči neúspešnej žalobkyne, o výške ktorých bude rozhodovať súd samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

3. Proti tomuto rozsudku podala odvolanie žalobkyňa z dôvodu nesprávnych skutkových zistení a nesprávneho právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie. Uviedla, že súd prvej inštancie vedomý si právneho názoru odvolacieho súdu, ktorým bolo skoršie rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušené, v odôvodnení napadnutého rozsudku vysvetľuje, že sa ním neriadil s poukazom na uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/169/2017 z 10. 01. 2018. Oboznámením sa s rozsudkom NS SR sp. zn. 1Cdo/67/2011, na ktorý sa uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/169/2017 odvoláva, ale nie je jasné, ako to najvyšší súd so začiatkom plynutia premlčacích lehôt v uznesení 3Cdo/169/2017, myslí. Z rozsudku NS SR sp. zn. 1Cdo/67/2011 vyplýva, že pri skutkových zisteniach, ktoré urobil prvostupňový aj odvolací súd, s ktorými sa stotožnil aj najvyšší súd, vyplynulo, že subjektívna premlčacia lehota začala plynúť súčasne ako objektívna, lebo v konkrétnej súdnej veci žalobca nijako nepreukázal žiaden právny dôvod platby. Žalobca poskytol peniaze žalovanej, s ktorou žil v spoločnej domácnosti a po ich rozchode si rozmyslel, že ich chce naspäť, pričom vedel už pri platbách o tom, že platí bez právneho dôvodu, čo nie je situácia totožná so situáciou žalobkyne, ktorá platila žalovanému v presvedčení, že na platby má žalovaný nárok podľa úverovej zmluvy a žalovaný si platby ponechával, aj keď ako profesionál znalý zákona vedel, že sa na úkor žalobkyne bezdôvodne obohacuje. Pokiaľ sa súd prvej inštancie v odôvodnení (bod 45) rozsudku odvoláva na českú judikatúru, tak NS ČR (sp. zn. 33Odo/528/2006) sa stotožnil s názorom odvolacieho súdu, že žalobkyňa sa až po oboznámení sa s geometrickým plánom dozvedela o začatí plynutia subjektívnej premlčacej lehoty a nie z objektívne existujúceho stavu na stavbe, ako o rozhodných skutkových okolnostiach. Vo veci NS ČR sp. zn. 28Cdo/685/2011 ide o špecifický prípad vyplývajúci z posudzovania koordinácie činností jednotlivých

orgánov štátu. Vo veci NS ČR sp. zn. 26Cdo/785/2011 zase ide o posudzovanie špecifických konkrétnych podmienok medzi obchodnými spoločnosťami navzájom. Jednoznačným popretím názoru konajúceho súdu o objektivizácii subjektívnej premlčacej doby, je rozsudok NS ČR sp. zn. 25Cdo/258/1/98 z 21. 08. 2000. V citovanom rozsudku je bez akýchkoľvek pochybností jasne vyjadrené, že subjektívna premlčacia doba nezačala plynúť vtedy, keď bezdôvodné obohatenie vzniklo, ale až od momentu, keď sa oprávnený o bezdôvodnom obohatení dozvedel s vysvetlením, čo to znamená, dozvedieť sa o bezdôvodnom obohatení. Ide o prípad, keď Česká republika poukázala občanovi duplicitné odškodnenie. V tejto súvislosti odvolateľka poukázala na súdnu prax, na rozsudok NS ČR sp. zn. 25Cdo/3306/2007 z 30. 09. 2009, rozsudok NS ČR sp. zn. 33Odo/766/2002 z 27. 03. 2003 a na rozsudok NS ČR sp. zn. 33Cdo/3003/99 z 25. 04. 2001. Je evidentné, že súd prvej inštancie stotožňuje vedomosť žalobkyne o výške súm, ktoré zaplatila žalovanému s vedomosťou o tom, že súčasne vedela, že platí viac ako platiť mala a takýmto pre žalobkyňu nepochopiteľným postupom stotožňuje začiatok plynutia objektívnej premlčacej lehoty so začiatkom plynutia subjektívnej premlčacej lehoty. Zákonodarca uzákonil subjektívnu premlčaciu lehotu a objektívnu premlčaciu lehotu nie preto, aby znamenali to isté, alebo aby boli používané tak, že bude účelovo subjektívna premlčacia lehota nahradená objektívnou. Premlčanie nároku pri bezdôvodnom obohatení podľa Občianskeho zákonníka nastáva uplynutím subjektívnej premlčacej lehoty v rámci plynutia objektívnej premlčacej lehoty. Zákon striktné rozlišuje inštitút subjektívnej premlčacej lehoty a objektívnej premlčacej lehoty. Zákonodarca rozlišuje, kedy sa mohlo právo na vydanie bezdôvodného obohatenia vykonať po prvýkrát, z hľadiska začatia plynutia objektívnej premlčacej lehoty a kedy z hľadiska začatia plynutia subjektívnej premlčacej lehoty. Rozdiel medzi subjektívnou a objektívnou premlčacou lehotou je vyjadrený už ich pomenovaním a zákon ich rozlišuje len pri premlčaní práva pri náhrade škody a pri premlčaní práva na vydanie bezdôvodného obohatenia. Začatie plynutia subjektívnej premlčacej lehoty je viazané na preukázateľnú vedomosť oprávneného o dvoch skutočnostiach. Prvou je vedomosť o bezdôvodnom obohatení a oprávnený tak musí nadobudnúť subjektívnu vedomosť o tom, že ide o konkrétnu majetkovú ujmu určitého druhu a rozsahu. Druhou je subjektívna vedomosť o osobe, ktorá sa na úkor oprávneného obohatila. Objektívna premlčacia lehota plynie pri bezdôvodnom obohatení od naplnenia skutkovej podstaty bezdôvodného obohatenia, subjektívna premlčacia lehota plynutie kedy ten, na úkor koho bolo bezdôvodné obohatenie získané, skutočne zistí, že môže podať žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia, a to bez ohľadu na to, že sa o tom mohol dozvedieť skôr. Za rozhodujúci okamih pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty pre uplatnenie práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia v zmysle § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, treba považovať deň, kedy sa oprávnený o konkrétnom prípade skutočne dozvie o tom, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto ho získal; nie je pritom rozhodujúce, že oprávnený mal možnosť dozvedieť sa potrebné skutočnosti už skôr (rozsudok NS SR sp. zn. 3Cdo/145/2004). Inak povedané pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia sa vyžaduje skutočná (preukázaná), nielen predpokladaná vedomosť oprávneného. V tejto súvislosti žalobkyňa uviedla, že nevedela, že platby, ktoré od nej žalovaný prijímal nad výšku istiny, prijímal protizákonne. Žila v omyle, že žalovaný tieto platby prijíma v súlade so zákonom a tento omyl spôsobil žalovaný porušením spotrebiteľského práva, pričom žalobkyňa mu verila, že pri poskytovaní úveru žalovaný postupuje s náležitou starostlivosťou. Časový okamih vzniku premlčacej lehoty je preto zhodný s okamihom vzniku tzv. žalobného práva; ide o deň, kedy oprávnený mohol po prvýkrát úspešne uplatniť žalobu na ochranu svojho subjektívneho práva na súde. Samozrejme nejde o bezhraničnú lehotu, ale o dobu limitovanú objektívnou premlčacou lehotou. Pre vzťah objektívnej a subjektívnej premlčacej lehoty je charakteristické, že ich plynutie je komplementárne. To znamená, že okamih, v ktorom mohol oprávnený subjekt uplatniť svoje právo po prvýkrát sa zásadne definuje momentom subjektívnej vedomosti oprávnenej osoby. Od tohto okamihu začína plynúť 2-ročná premlčacia lehota na uplatnenie práva na súde, ktorá plynie v rámci lehoty objektívnej a tá začína plynúť bez ohľadu na vedomosť oprávneného, od momentu udalosti, ktorá spôsobuje bezdôvodné obohatenie. Súd prvej inštancie pri svojich úvahách úplne vynechal obsah pojmu subjektívny, prehliadal, že spotrebiteľ je človek, ktorý je nositeľom subjektívnych práv a povinností a každý človek je z hľadiska svojej subjektívnej stránky iný. Subjektívny v pojme subjektívna premlčacia lehota znamená subjektívna vedomosť, nie objektívna vedomosť. Na záver žalobkyňa poukázala na viaceré rozhodnutia Krajského súdu v Prešove, ktorými boli zrušené alebo zmenené rozsudky Okresného súdu Prešov pre nesprávne posúdenie začiatku plynutia subjektívnej a objektívnej premlčacej doby (sp. zn. 2Co/120/2017, 3Co/105/2017, 5Co/82/2017, 6Co/243/2016, 7Co/84/2017, 8Co/44/2017, 17Co/6/2018, 18Co/60/2017, 20Co/2/2017, 20Co/104/2017, 24Co/22/2017 a 25Co/75/2017). Navrhla napadnúť rozsudok zmeniť, žalobe v celom rozsahu vyhovieť a priznať jej plnú náhradu trov konania.

4. Žalovaný sa k odvolaniu žalobkyne nevyjadril.

5. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd podľa ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „odvolací súd“ a „CSP“) prejednal rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 378 a nasl. CSP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP (a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné.

6. Súd prvej inštancie na základe zistených skutočností dospel k nesprávnym právnym záverom a vec nesprávne právne posúdil.

7. Podľa ust. § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

8. Podľa ust. § 451 ods. 2 OZ, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

9. Podľa ust. § 456 OZ, predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

10. Podľa ust. § 107 ods. 1 OZ, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

11. Podľa ust. § 107 ods. 2 OZ, najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

12. Podľa ust. §§ 517 ods. 1 OZ, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

13. Podľa ust. § 517 ods. 2 OZ, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

14. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že žalobkyňa žiadosťou zo dňa 19. 05. 2005 požiadala žalovaného o vydanie kreditnej platobnej karty Quatro s úverovým rámcom 30 000 Sk (995,82 Eur) s mesačnou splátkou 1 000 Sk (33,19 Eur). Žalovaný dňa 01. 07. 2005 potvrdil a schválil žalobkyňi úverový rámec 18 000 Sk (597,49 Eur), schválil mesačnú splátku 600 Sk (19,92 Eur) pod číslom zmluvy XXXXXXXX (č. I. 35 - 36 spisu). Listom zo dňa 28. 11. 2012 žalovaný vypovedal žalobkyňi zmluvu o vydaní a používaní kreditnej platobnej karty Quatro č. XXXXXXXX (č. I. 5 spisu). Podľa výpisu zo splátkovej karty Quatro za obdobie od 20. 07. 2005 do 26. 11. 2012 žalobkyňa čerpala finančné prostriedky vo výške 6 155,10 Eur a žalovanému zaplatila 9 796,19 Eur (č. I. 6 - 21 spisu).

15. Z prehlásenia Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS (ďalej len „združenie“) vyplynulo, že sa žalobkyňa na združenie obrátila v máji 2015 so žiadosťou, že potrebuje poradiť s úvermi, ktoré získala na základe úverových zmlúv, pričom po zabezpečení podkladov týkajúcich sa poskytnutých úverov, posledné stretnutie žalobkyne so združením sa uskutočnilo v decembri 2015, kedy žalobkyňa združeniu doložila doklady týkajúce sa žalovaného (č. I. 23 spisu).

16. V danom prípade ide o zmluvu formulárovú, individuálne nedojednanú a keďže zmluva bola uzavretá medzi žalobkyňou ako spotrebiteľom a žalovaným ako dodávateľom, ide o spotrebiteľský úver v zmysle ustanovení zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len „ZoSÚ“).

17. V danej právnej veci žalobkyňa odvodzuje právo na vydanie bezdôvodného obohatenia s poukazom na skutočnosť, že zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať náležitosti podľa ust. § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch platného a účinného v čase uzatvorenia úverovej zmluvy. Konkrétne podľa ust. § 4 ods. 2 ZoSÚ zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať: sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov (§ 4 ods. 2 písm. a) ZoSÚ), ročnú percentuálnu mieru nákladov; ak nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov (§ 4 ods. 2 písm. g) ZoSÚ).

18. Podľa ust. § 4 ods. 5 ZoSÚ, od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

19. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom žalobkyne, že zmluva o vydaní kreditnej platobnej karty Quatro neobsahuje viaceré podstatné náležitosti: konkrétne konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru, ročnú úrokovú sadzbu, výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov, iných poplatkov, RPMN, celkové náklady spotrebiteľa, priemernú hodnotu RPMN. Všetky zistené skutočnosti svedčia o tom, že v zmluve o spotrebiteľskom úvere nie sú uvedené obligatórne náležitosti zmluvy v zmysle zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (§ 4 ods. 2), a preto je potrebné vyhodnotiť úver poskytnutý na jej základe ako bezúročný a bez poplatkov. Žalobkyni tak vzniká povinnosť vrátiť žalovanému len sumu zodpovedajúcu poskytnutým peňažným prostriedkom. Iné nároky zo zmluvy žalovaný voči žalobkyni nemá, preto prípadné plnenie žalobkyne nad rámec sumy zodpovedajúcej výške úveru predstavuje plnenie bez právneho dôvodu a má za následok vznik bezdôvodného obohatenia v zmysle § 451 Občianskeho zákonníka na strane žalovaného, ktorý takého plnenie prijal.

20. Keďže žalovaný v priebehu konania vzniesol námietku premlčania, správne postupoval súd prvej inštancie, ak sa prednostne zaoberal vznesenou námietkou premlčania. Súd prvej inštancie vychádzal zo správneho ustanovenia § 107 OZ, na ktoré odvolací súd odkazuje, ale nesprávne posudzoval začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby.

21. Treba oceniť snahu súdu prvej inštancie o zosumarizovanie viacerých rozhodnutí. Takmer polovica odôvodnenia predstavujú citácie rôznych rozhodnutí súdov, ktoré nie v jednom prípade sa týkajú právnických korporácií, a to aj na presadenie úvah o plynutí subjektívnej doby žalobkyne ako fyzickej osoby. Ani jedno rozhodnutie však súd neuviedol na ochranu morálky či dobrých mravov, naviac súdu sú bez akýchkoľvek pochybností známe viaceré rozhodnutia Krajského súdu v Prešove týkajúce sa začiatku plynutia subjektívnej a objektívnej premlčacej doby v obdobných prípadoch ako je prejednávaná vec. Prítom sú známe aj súdne rozhodnutia o rozpore námietky premlčania s dobrými mravmi. Právo sa premlčaním len oslabuje a presúva sa do režimu naturálnej obligácie.

22. Súd prvej inštancie posudzoval začiatok subjektívnej premlčacej doby už od času, kedy spotrebiteľ plní s odôvodnením, že má poznať právo, a preto už v tom čase sa spotrebiteľ dozvedá o bezdôvodnom obohatení. Odvolací súd sa s týmto názorom nestotožňuje. Každý je povinný poznať právo, no nikomu nemožno nanútiť povinnosť, aby to právo vedel aj správne aplikovať.

23. Zákon pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby predpokladá to, kedy sa dotknutá osoba dozvedela o bezdôvodnom obohatení a kto ho získal. Nie teda čas, od kedy sa dozvedieť mala a mohla, s poukazom na to, že mala poznať právo. Právny poriadok slova „vedieť mal a mohol“ prítom obsahuje v iných prípadoch, no na účely začiatku premlčania doby, ich nestanovil.

24. Existuje preto obava, že nedôsledným výkladom zákonného termínu „dozvie“ sa, potiera rozdiel medzi objektívnou a subjektívnou dobou. Najzávažnejšie negatívne následky by nastali v prípade rozumovo menej vyspelých osôb, ktorým by sa nanútila povinnosť poznať aplikáciu práva bez ohľadu na úroveň ich mysle (OGH 3 Ob 592/77 „Na slabomyseľnosť podľa § 879 Abs 2 Z 4 ABGB je potrebný menší stupeň slabosti mysle ako taký, ktorý má za následok nesvojprávnosť“.).

25. Inými slovami povedané, nemožno prikázať všetkým bez rozdielu úrovne mysle byť „advokátom“, aj keď ani u advokátov nemožno vylúčiť, že sa o bezdôvodnom obohatení dozvedia až s odstupom času po vykonaní plnenia. Relevanciu má teda to, odkedy sa dotknutá osoba dozvie, že plniť nemala a nie, že plnila.

26. Ako vyplýva z početných rozhodnutí Krajského súdu v Prešove, pre začiatok plynutia subjektívnej doby je rozhodujúce poznanie skutkových okolností, no okolnosti nie zo zmluvy, ale okolnosti z porušenia práva, v danom prípade z bezdôvodného obohatenia (okolnosť, že došlo k porušeniu zákona, o výške bezdôvodného obohatenia a príčinnej súvislosti medzi prvými dvoma okolnosťami). Zdá sa teda, že nepostačujú pochybnosti, ale dozvedenie sa o skutkových okolnostiach bezdôvodného obohatenia.

27. Podľa názoru odvolacieho súdu subjektívna premlčacia doba žalobkyni začala plynúť až od skutočnej, nie predpokladanej vedomosti žalobkyne o tom, že sa žalovaný na jej úkor obohatil a táto v danom prípade mohla začať plynúť až odkedy spotrebiteľské združenie žalobkyni oznámilo, že došlo k bezdôvodnému obohateniu na jej úkor. V súvislosti s posudzovaním behu dvojročnej subjektívnej premlčacej doby je potrebné zdôrazniť, že žalobkyňa vstupovala do zmluvného vzťahu so žalovaným ako so subjektom podnikajúcim v oblasti poskytovania spotrebiteľských úverov v dobrej viere, že ním predložená a vopred pripravená zmluva bude obsahovať všetky obligatórne náležitosti vyžadované v tom čase účinným zákonom o spotrebiteľských úveroch. V čase úhrady poslednej splátky žalobkyňa ako priemerná spotrebiteľka bez právnického alebo ekonomického vzdelania nemohla ani len predpokladať, že žalovanému uhrádzala aj peňažné plnenia, na ktoré mu zákonný nárok nevznikol. Pre začiatok plynutia 2ročnej subjektívnej premlčacej doby je preto rozhodujúci deň, keď sa žalobkyňa skutočne dozvedela (bez ohľadu na to, že pri vynaložení všetkého úsilia sa mohla dozvedieť skôr), že na jej úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto bezdôvodné obohatenie získal. Vyžaduje sa skutočná (preukázaná) a nielen predpokladaná vedomosť oprávneného subjektu (do pozornosti tiež Nález ÚS ČR II. 2460/17).

28. Vo vzťahu k objektívnej premlčacej dobe odvolací súd poznamenáva, že žalovaný ako osoba podnikajúca na finančnom trhu má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému poskytuje svoje služby. V predmete činnosti má okrem iného i poskytovanie úverov a pôžičiek nebankovým spôsobom, teda jeho povinnosťou bolo poznať a dodržať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na formu zavinenia vzniku bezdôvodného obohatenia, ktorá priamo súvisí s otázkou premlčania. Konanie žalovaného nemožno hodnotiť inak ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia, bez právneho dôvodu, minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech. Zákonodarca pri úmyselnom bezdôvodnom obohatení počíta s 10-ročnou objektívnou premlčacou dobou, ktorá sa počíta od momentu, kedy došlo k plneniu zo strany žalobkyne.

29. Bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného vzniklo zaplatením príslušnej splátky úveru nad rámec zákonom ustanovenej povinnosti. Žalovaný vypovedal žalobkyni zmluvu listom zo dňa 28. 11. 2012, pričom poslednú splátku žalobkyňa zaplatila 21. 11. 2012 (č. I. 21 spisu). Žalobkyňa sa o vzniku bezdôvodného obohatenia žalovaného na jej úkor dozvedela od Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS v priebehu roka 2015. Uvedenú skutočnosť potvrdilo aj samotné združenie v prehlásení zo dňa 04. 01. 2016 (č. I. 22 spisu). Žalobkyňa tak preukázala, že o vzniku bezdôvodného obohatenia sa dozvedela v rámci doby dvoch rokov pred podaním žaloby. V kontexte uvedeného odvolací súd uzatvára, že žaloba bola podaná na súde súčasne v rámci objektívnej, ako aj subjektívnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia. Žalobkyňa čerpala finančné prostriedky od žalovaného vo výške 6 155,10 Eur a žalovanému zaplatila 9 796,19 Eur. Skutočnosť, že žalobkyňa žalovanému zaplatila celkom 9 796,19 Eur nepochybne vyplýva z dôkazov predložených žalobkyňou na č. I. 6 - 21 spisu, pričom žalovaný uvedené ani nerozporoval. Keďže poskytnutý úver je bezúročný a bez poplatkov, žalovaný sa na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatil o sumu 3 641,09 Eur, ktorú musí vydať.

30. Čo sa týka úrokov z omeškania, ktoré žalobkyňa žiadala priznať, žalovaný prevzal žalobu dňa 21. 03. 2016, deň po tomto dni teda od 22. 03. 2016 si žalobkyňa uplatnila z priznanej istiny úrok z omeškania vo výške 8,05 % ročne. Keďže žalobkyňa má nárok na úroky z omeškania vo výške 8 % ročne (nakolko právny vzťah medzi stranami sporu vznikol do 31. 01. 2013) v zmysle ust. § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., aj v zmysle ust. 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, súd priznal žalobkyni úrok z omeškania 8 % ročne zo sumy 3 641,09 Eur od 22. 03. 2016 do zaplatenia a v prevyšujúcej zamietavej časti týkajúcej sa žiadaného úroku nad 8 % ročne rozsudok potvrdil.

31. Podľa ust. § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

32. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci v otázke premlčania, a preto bolo namieste zmeniť rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalovaný je povinný vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 3 641,09 Eur s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 3 641,09 Eur od 22. 03. 2016 do zaplatenia v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

33. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 2 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Keďže odvolací súd zmenil rozhodnutie, rozhodol aj o nároku na náhradu trov na súde prvej inštancie i na odvolacom súde. Úspešnej žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania na súde prvej inštancie i odvolacieho konania vo vzťahu k žalovanému v plnom rozsahu s tým, že o výške nároku rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

34. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).